

нервово-емоційної та зорової втоми, естетичному оформленню інтер'єру шкільних приміщень.

Реалізація концепції «Нова українська школа» потребує інноваційних рішень і підходів до проектування сучасного освітнього середовища, що забезпечить оптимізацію рівня технічного і дидактичного оснащення навчального процесу, характеру і послідовності дій, організації робочих місць, режимів праці та відпочинку, повноформатний візуальний і комунікаційний контакт учасників освітнього процесу. Соціальної безпеки та психофізіологічної комфортності учнів та педагогів можна досягти шляхом забезпечення ергономічних умов формування сучасного освітнього простору початкової школи.

Список використаних джерел

1. Воловиченко А. И. Совершенствование организации трудового обучения в школьных мастерских / А. И. Воловиченко. – К. : Рад. шк., 1987. – 208 с.
2. Карапузова Н. Д. Основи педагогічної ергономіки: навч. посіб. / Н. Д. Карапузова, Є. А. Зімниця, В.М. Помогайбо. – К. : Академвидав, 2012. – 192 с. – (Серія «Альма-матер»).

Регейло І. Ю., д.п.н., старший науковий співробітник,
Національна академія педагогічних наук України (м. Київ)

ПРИНЦИПИ ЦІННІСНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Початок ХХІ століття характеризується докорінною зміною парадигми у вищій освіті України, що передбачає не лише імплементацію нових підходів і створення інноваційних освітніх технологій, але й переосмислення ролі і завдань усіх учасників освітнього процесу і, зокрема, викладача. Ключовим у трансформації діяльності науково-педагогічного працівника є детермінація його ціннісних орієнтирів, а саме ціннісної компетентності, оскільки вона виконує засадничі функції і є осердям особистості. Водночас зазначені зміни відбуваються на тлі запровадження європейських цінностей у вітчизняний освітньо-науковий простір. Це зумовлює переосмислення традиційних цінностей та обґрунтування ціннісної компетентності науково-педагогічних працівників на методологічному рівні, складовими якого є принципи професіоналізму, морально-етичні, відповідальності, неупередженості, довіри, успішності, пріоритетності, ідентифікації.

Принцип професіоналізму є запорукою реалізації найвищих професійних стандартів на основі компетентнісного підходу, впровадження інноваційних технологій та академічної свободи, професійного і загального підвищення кваліфікації впродовж життя, планування кар'єрного

зростання, спрямованості на стратегічно орієнтований розвиток науково-педагогічного працівника тощо. Принцип професіоналізму ґрунтується на провадженні науково-педагогічним працівником діяльності в площині «викладач-дослідник», де поряд з викладацькою діяльністю здійснюються наукові дослідження, що забезпечує здобуття знань фахівцями вищої освіти на основі досліджень та, в цілому, зумовлює підготовку конкурентоздатної особистості.

Морально-етичний принцип, який є наскрізним, відображається у ставленні науково-педагогічного працівника до своїх досліджень та досліджень інших вчених з метою захисту наукового пріоритету, в унеможливленні плагіату і фальсифікацій та дотриманні академічної доброчесності; регламентації взаємовідносин із науковим співтовариством і здобувачами вищої освіти на засадах чесності, відкритості, гуманізму і т. ін., становленні його взірцем моральності й етики.

Принцип відповідальності полягає у свідомленні науково-педагогічним працівником результатів своєї діяльності перед здобувачами вищої освіти, співробітниками, суспільством у цілому, що підтверджується, з одного боку, високою вимогливістю та самокритичністю, з іншого – сприяє утвердженню іміджу кафедри, факультету, іншого структурного підрозділу та закладу вищої освіти.

Принцип неупередженості передбачає толерантність до колег по роботі, об'єктивне ставлення та оцінювання здобувачів вищої освіти незалежно від раси, статі, віросповідання, культурної та соціальної приналежності, політичних поглядів тощо, а також поширення демократичних цінностей.

Принцип довіри особливо простежується у спілкуванні зі здобувачами вищої освіти і ґрунтується на тому, що, з одного боку, науково-педагогічний працівник є носієм певних цінностей і віддзеркалює їх аудиторії, з іншого – для сприйняття цінностей у молоді має бути довіра до науково-педагогічного працівника, що дає йому змогу формувати та, у разі потреби, коригувати їх.

Принцип успішності є визначальним стимулом та орієнтиром, що забезпечується через систематичне самовдосконалення науково-педагогічного працівника з метою максимальної його самореалізації, підвищення якості викладання і проведення наукових досліджень, зростання особистої репутації, що, в цілому, впливатиме на якість навчання здобувачів вищої освіти та внутрішнє забезпечення якості вищої освіти загалом.

Принцип пріоритетності ціннісних компетентностей визначає певну шкалу ціннісних орієнтирів науково-педагогічного працівника, що дає змогу komponувати з урахуванням їх значущості ієрархічну послідовність, а також у разі наявності декількох однаково важливих ціннісних орієнтацій виділяти рівнозначні.

Принцип ідентифікації є одним із обов'язкових і полягає в розумінні науково-педагогічним працівником цінностей закладу вищої освіти, де він працює, їх відтворенні та поширенні з-поміж здобувачів вищої освіти, співробітників та в суспільстві, усвідомленні ним своєї ролі в колективі, готовністю до змін у середовищі закладу вищої освіти та, у разі потреби, швидкої адаптації до нових вимог.

Наведений перелік не є закритим, утім згадані принципи є основоположними і дають змогу розробити концептуальні засади ціннісної компетентності науково-педагогічного працівника.

Список використаних джерел

1. Кремень В. Г. Сучасне мислення й освіта: методологічний концепт / Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України). Збірник наукових праць. — К. : Видавничий дім «Сам», 2017. – 400 с. – С. 8-15.
2. Слюсаренко О. М. Розвиток найвищого університетського потенціалу в умовах глобалізації: монографія / О. М. Слюсаренко. – К. : Пріоритети, 2015. – 384 с.
3. Better policies for better lives The OECD at 50 and beyond. – Mode of access: <http://www.oecd.org/>
4. Competency Framework and Core Values. – Mode of access: <https://wcd.coe.int/com.intranet.InstraServlet?command=com.intranet.CmdBlobGet&SecMode=1&DocId=1113958&Usage=2>.
5. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). – К. : CS Ltd., 2015. – 32 p.
6. United Nations Competencies for the Future. [Електронний ресурс]. – Mode of access: https://careers.un.org/lbw/attachments/competencies_booklet_en.pdf.

Щербак О. І., д.п.н., доцент, член-кореспондент НАПН України, Київський професійно-педагогічний коледж імені Антона Макаренка

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Педагогічна майстерність – це високе мистецтво навчання і виховання, що постійно вдосконалюється, доступне кожному педагогу, в основі якого лежать професійні знання, уміння і здібності.

А. С. Макаренко

Сьогодні у вітчизняній освіті відбувається активне впровадження компетентнісного підходу, що відповідає стратегії розвитку сучасної вітчизняної освіти й продиктовано вимогами ринку праці.

Сучасне суспільство потребує від професійної освіти підготовки молоді, здатної відповідати викликам часу, компетентної та мобільної на сучасному ринку праці, з громадянською позицією, налаштованої на саморозвиток і навчання впродовж життя.

Це вимагає нових підходів до підготовки та професійного розвитку сучасного педагога професійного навчання.